

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Даниела Спасова Боцева,

за дисертационен труд

за присъждане на образователната и научна степен „доктор”

в област на висше образование: 1. Педагогически науки,

професионално направление: 1.2. Педагогика,

научна специалност: Специална педагогика

факултет и катедра, в които е разработена дисертацията:

Югозападен университет „Неофит Рилски“

Факултет по Педагогика

Катедра „Педагогика“

Автор: Елени Евангелос Парасху

**Тема: ПОДОБРЯВАНЕ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА ЗА
УЧЕНИЦИ С УМСТВЕНА ИЗОСТАНАЛОСТ:
ПСИХОЛОГИЧЕСКИ И ПЕДАГОГИЧЕСКИ АСПЕКТИ**

Основание: Становището е изготвено в изпълнение на Заповед № 2800 от 25.11.2019 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски”, решение на ФС на Факултета по педагогика (Протокол № 15/20.11.2019 г.) и на основание чл. 9, от ЗРАСРБ, чл. 30, ал. 3 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, чл. 4, ал. 3 от Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

1. Данни за дисертацията

Дисертационният труд се състои от увод, три глави, изводи, препоръки и заключение, с ясно обособени приноси за теорията и практиката, публикации по темата на дисертацията, списък на използваната литература и приложения. Съдържанието на труда е с общ обем от 166 страници, от които 136 страници са основен научен текст. В дисертационния труд са включени 9 таблици и 14 диаграми и 5 графики. Библиографската справка включва 161 литературни източници на английски и гръцки език.

Темата и изучаваната проблематика, изследователските цели и задачи, методологията и инструментариумът на изследване подчертават съответствието на разработения труд с изискванията от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Актуалността на проблема за подобряване на училищната среда чрез оптимизиране на психологическите и педагогическите аспекти детерминира избора на целта и задачите на изследването. Емпиричната идея насочва вниманието към търсене на по-голяма ефективност в постиженията на учениците, както и на тези с умствена изостаналост, чрез конкретизиране на образователни и педагогически условия в образователната среда. Задължителна предпоставка за това е условията да имат значимост за всички участници в образователния процес: ученици, учители, родители и училищен персонал.

Училищната среда за ученици с умствена изостаналост, като възможности за нейното подобряване, на базата на психологически и педагогически аспекти, е разгледана от гледна точка на:

- настоящата ситуация и бъдещите тенденции за подобряване на училищната среда в общообразователните и в специалните училища за ученици с умствена изостаналост;
- ролята на учителите за подобряването на училищната среда за ученици с умствена изостаналост;
- ролята на съучениците за подобряването на училищната среда за ученици с умствена изостаналост;
- индивидуалните програми за ученици с умствена изостаналост;
- управление на училищната среда за ученици с умствена изостаналост

Разкриването на приложимостта и функционалността на процеса за подобряване на училищната среда за ученици с умствена изостаналост се постига чрез прилагане на „Стратегия за импровизация на училищната среда за ученици с умствена изостаналост (психологически и педагогически аспекти)” в периода от една учебна година 2017/2018, като резултат от изследователската концепция.

Изключително полезни за теорията и практиката са очертаните препоръки в педагогически (академични постижения) и психологически аспект (социални умения), като резултат от систематизиран и целенасочен статистически анализ, който гарантира надеждността и валидността на получените резултати.

2. Данни за автореферата

Авторефератът е разположен на 45 страници основен текст. В текста са включени 7 таблици и 1 графика. Авторефератът отразява постигнатите резултати в дисертационното изследване.

3. Научни приноси

Определям приносите на представения дисертационен труд като теоретичен и приложен характер.

Основни приноси с теоретичен характер:

- По време на теоретичното изследване е обобщена и анализирана информация от редица научни изследвания на други учени, публикувана през последните години. Систематизацията на информацията дава възможност, тя да се използва и прилага и от други изследователи в същата научна област.
- Чрез задълбочен анализ на изследователските елементи от различни гледни точки, теорията се обогатява по посока на методите на преподаване, средата и влиянието на факторите върху академичните постижения на учениците с умствена изостаналост в социалните умения.

Основни приноси с приложен характер:

- Разработена е авторска „Стратегия за подобряване на училищната среда за ученици с умствена изостаналост (психологически и педагогически аспекти)“.
- Стратегията е изцяло съобразена с нуждите на учениците с умствена изостаналост и напълно съответства на официалните учебни програми на Министерството на образованието, науката и религията.
- Проведените обучителни семинари подобряват училищната среда за ученици с умствена изостаналост в педагогически и психологически аспекти.

4. Публикации и участия в научни форуми

Елени Евангелос Парасху популяризира резултатите от проведените изследвания по дисертацията в четири статии в сборници от научни конференции, проведени в Благоевград, Плевен, Велико Търново, София. Три от публикациите са в съавторство и една е самостоятелна.

Публикациите по темата на дисертацията съответстват на изискванията от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Заклучение

В заключение, смятам че предложеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за РАС в РБ, Правилника за неговото прилагане, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Давам своята **положителна оценка** за дисертационния труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на Научното жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’ на Елени Евангелос Парасху** в област на висше образование: 1. Педагогически науки; професионално направление: 1.2. Педагогика, научна специалност „Специална педагогика“.

19.12.2019 г.

Изготвил становището:

/доц. д-р Даниела Боцева/